

Til stk. 4. Da lovens hovedformål er at beskytte arbejderne under udførelsen af deres arbejde i en anden persons tjeneste, kommer de i forslaget indeholdte regler i almindelighed ikke til anvendelse på arbejdsgiveren personlig. Imidlertid er det i overensstemmelse med den gældende lov foreslået, at forskellige bestemmelser også bringes til anvendelse på arbejde, udført af en selvstændig næringsdrivende personlig, uanset om han beskæftiger fremmed medhjælp.

Bestemmelsen i *stk. 5* er i overensstemmelse med den gældende lov.

Til stk. 6. Som anført i bemærkningerne til § 1, stk. 1, vil to eller flere selvstændige erhvervsdrivende, der arbejder sammesteds, normalt ikke være omfattet af loven. Det må imidlertid anses for nødvendigt, at der gives hjemmel til, at direktøren for arbejdstilsynet kan bestemme, at et arbejdssted (arbejdsforhold) henføres under loven. Det samme gælder, hvor flere arbejdere i fællesskab har påtaget sig et arbejde.

Til stk. 7. Tvivlsspørgsmål med hensyn til, om visse *arter* af virksomheder eller beskæftigelser henhører under loven, afgøres af socialministeren efter forhandling med direktøren for arbejdstilsynet og arbejdsrådet. Hvis direktøren og arbejdsrådet er enige om, at en art virksomheder eller beskæftigelser falder ind under loven, og ministeren tiltræder dette, er afgørelsen endelig. I modsat fald kan afgørelsen indbringes for domstolene.

Til stk. 8. De i dette stykke foreslåede bestemmelser angående afgørelsen af *enkelttilfælde* svarer til bestemmelserne i fabrikløven af 1913 § 3, 1. stk. i slutningen.

Til § 2.

Ifølge § 1 inddrages praktisk talt alle virksomheder, der beskæftiger fremmed arbejdskraft — bortset fra de i § 1, stk. 2, nævnte undtagelser — under loven og dermed under tilsynsområdet. Der bliver ikke, således som efter den gældende fabrikløvs § 3, tale om i hvert enkelt tilfælde forud at træffe afgørelse af, hvorvidt en virksomhed henhører under loven.

Det vil ikke være praktisk at kræve anmeldelse af alle virksomheder eller i selve loven at give nærmere regler for pligten til at afgive anmeldelser, heller ikke f. eks. for andenhåndsværksteder eller udlejningsværksteder, idet det må bero på administrationens erfaringer og skøn, i hvilket omfang det vil være rigtigt at pålægge virksomhederne en anmeldelsespligt. Det foreslås derfor i § 2, *stk. 1*, at det overlades til social-

ministeren at træffe afgørelse af, i hvilket omfang anmeldelse skal ske.

I § 2, *stk. 1*, siges det endvidere, at virksomhederne skal føre registre i det omfang og på den måde, som socialministeren fastsætter. Der tænkes herved f. eks. på registre over unge arbejdere under 18 år.

Den i § 2, *stk. 2*, givne bemyndigelse for arbejdstilsynet til fra virksomhederne at kræve en række oplysninger i statistisk øjemed svarer til den gældende fabrikløvs § 3, *stk. 3*.

Til § 3.

Den gældende regel om ansvarsfordeling efter fabrikløven findes i lovens § 42, *stk. 3*, 4de punktum, hvorefter „kun den, der har gjort sig skyldig i overtrædelsen, hæfter for ethvert af overtrædelsen flydende ansvar.“ Bestemmelsen, der efter teori og og praksis kun anses at have *strafferetlig* betydning, er affødt af en bestemmelse i maskinbeskyttelsesloven af 12. april 1889, hvorefter kun den, der har gjort sig skyldig i overtrædelsen, være sig arbejdsgiver eller hans bestyrer, formand eller tilsynsførende ved hver enkelt gren af driften, hæfter for ethvert af samme flydende ansvar.

Af den anførte bestemmelse i fabrikløven følger det, at arbejdsgiveren selv, hans formænd, funktionærer eller tilsynsførende hver må bære ansvaret for deres *egne* handlinger. Man kan således ikke på forhånd hævde, at arbejdsgiveren altid er ansvarlig, idet han kan have truffet særlige ordninger eller foranstaltninger til fordeling af ansvaret, hvorved han helt eller delvis vil have frigjort sig for ansvar. Hvor ansvaret ligger, bliver derfor et spørgsmål, der må afgøres i hvert enkelt tilfælde.

Hovedreglen må være den, at ansvaret for opfyldelsen af de offentligtretlige pligter, som lovgivningen om arbejderbeskyttelse eller de i henhold hertil udstedte forskrifter pålægger arbejdsgiveren, må påhvile denne. I meget store virksomheder vil det imidlertid være ganske udelukket at stille sådanne krav med hensyn til arbejdsgiverens indseende med de forskellige produktionsprocesser, som måtte være en forudsætning for, at man kunne gøre ham ansvarlig. I disse tilfælde må arbejdsgiveren have adgang til at aflaste sig for ansvaret, men også i andre tilfælde bør arbejdsgiveren have denne adgang.

Ved aktieselskaber og lignende upersonlige virksomheder må den administrerende direktør betragtes som arbejdsgiver.

I *stk. 1* fastslås det som almindelig hovedregel, at arbejdsgiveren har ansvar for overholdelsen af de ham ifølge loven påhvilende pligter.